

МОРЕПЛАВАНЕТО Е ПОКАЗАТЕЛЪ
ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАРОДА

ВЕСТНИКЪТЪ
Е БЕЗПЛАТЕНЪ

НАРОДИТЪ ИМАТЪ НУЖДА ОТЪ МОРЕ,
КАКТО ХОРАТА ОТЪ ВЪЗДУХА.

406. Варна—Градската библиотека.

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

ДЪРЖАВА САМО СЪ ДРМИЯ
ИМА ЕДИНЪ ЮМРУКЪ;
ДЪРЖАВА СЪ ДРМИЯ
И ФЛОТЪ—ГИ ИМА ДВА!

ДВУСЪДМИЧНИКЪ ЗА МОРСКА ПРОСВЪТА И ОБНОВА

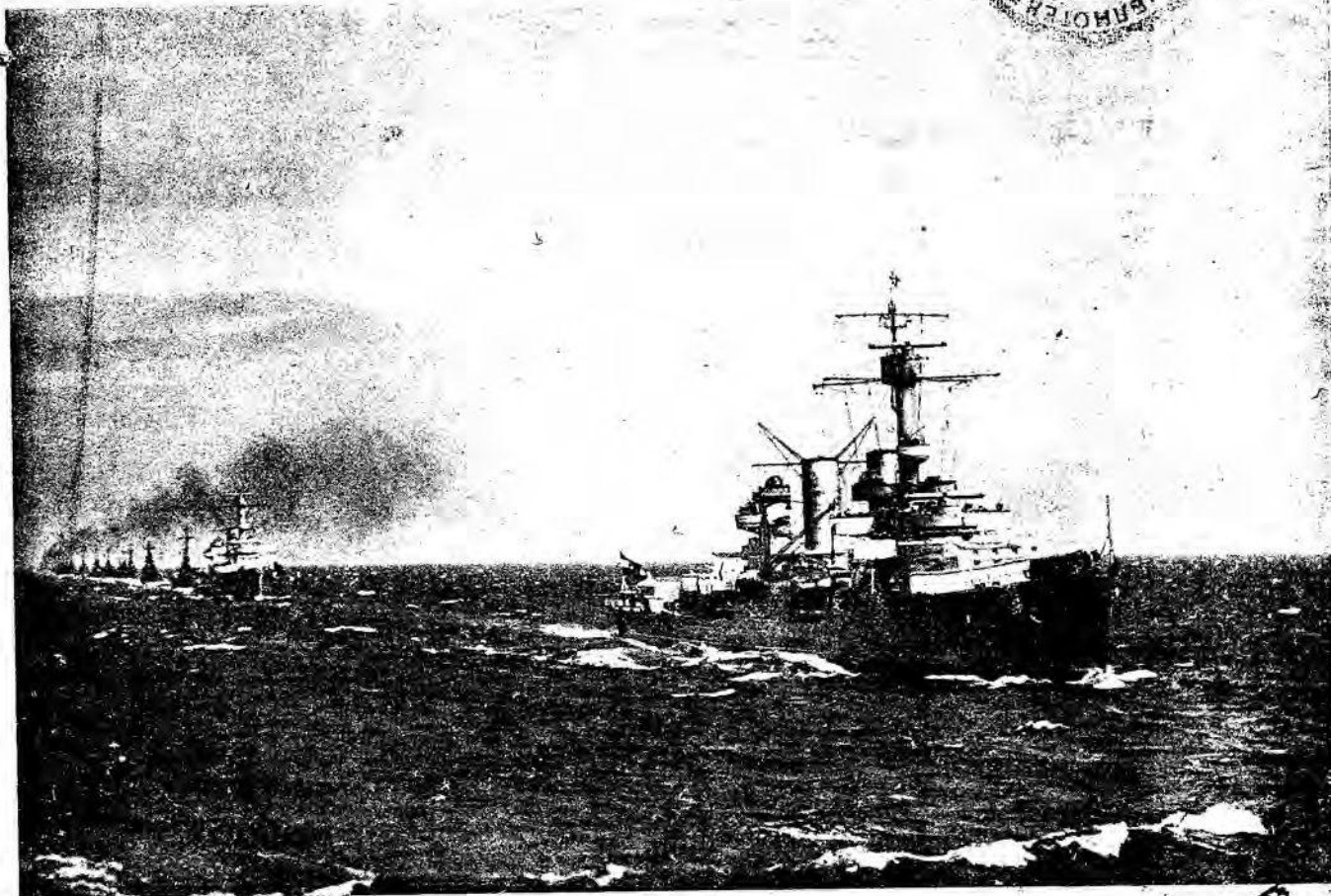
РЪКОВОДИ РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

Година III.

Варна, 15 декември 1936 год.

Брой 55

Не чакай да създавашъ флотъ когато те нападнатъ, защото не се създава
кладенецъ, когато ожеднѣешъ.

Германскиятъ военъ флотъ въ строй върволица на чело съ кръстосвача „Кьонигсбергъ“.

Постъпили статии

КАЛЕНДАРЪ НА „МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ“

ПОЩА

421. На „Кагул“.
422. Боевите преимущества на големите скорости.
423. Програма за постройка на кораби за ромжския флот.
424. Новости въ корабостроението на р. Дунав.
425. Торпедна стрелба по площади.
426. Осигуряване тактическото използване на подводниците съ средствата на въздушните сили.
427. Морско въздушно разузнаване.
428. Радиотелемеханика задъ граница.
429. Приложение на дециметровите вълни и намиране самолетите въ въздуха.
430. Търговски подводници, като подводни крайцери въ Световната война.
431. Английски целелини въ противоподводната отбрана.
432. Вжглишенъ двигателъ.
433. Легендата за Цушима.
434. Панамският каналъ.
435. Първият походъ на „У Дойчландъ“ къмъ Америка.
436. Морският бой по страшенъ отъ този на суша.
437. Институтъ за класиране на търговските кораби.
438. Машинниятъ персоналъ въ ютланския бой.
439. Таинствениятъ корабъ.
440. Телефонни връзки на съвременните военни кораби.
441. Амагнитегъ корабъ.
442. Торпедните катери нощно време.
443. Осигуряване тактическото използване на подводниците съ средствата на въздушните сили.
444. Поуки отъ действията на корабната и бръговата артилерия на Дарданелската операция.
445. Морски орждия.
446. Жиропланътъ и отожирътъ въ армията и флота.
447. Хвърчащиятъ холандецъ.
448. Развитие на лекия кръстосвачъ презъ периода на войната и до сега.
449. Санитарната служба въ германската срѣдиземноморска дивизия презъ европейската война.
450. Единъ отъ подвижитъ на Иедигенъ.

УДОБРЕНИ.

421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 443, 447, 448, 449, 450.

НА ПРЕЦЕНКА.

430, 431, 441, 442, 444, 445, 446.

— На 6 декември 1917 год. се сключи примирие между България и Русия. Следъ тая дата, презъ цѣлата 1918 год. до края на демобилизацията, корабите отъ Българското параходно д-во: „Царь Фердинандъ“, „България“, „Борисъ“, „Кирилъ“ и „София“, сж извършвали превозната служба, като сж пренасяли отъ дунавските и черноморски пристанища на Румжния, Украйна и Русия, голѣмо количество хранителни и други припаси, предназначени за нашата армия действаща на македонския фронтъ.

— На 7. декември 1915 г. заранъта на хоризонта предъ нашите бръгове се появили два руски изтрѣбитела отъ типа на „Бистрий“, които бързо се насочили къмъ Варненския заливъ.

Дежурниятъ торпедоносецъ „Дръзки“ забелязалъ приближаващия се противникъ, и смѣло се отпавилъ срещу двата превъзхождащи го въ всѣко отношение руски кораби. Къмъ 10 часа, между носовите „Св. Константинъ“ и „Екрена“, малкиятъ български торпедоносецъ отпочналъ неравенъ артилерийски двубой съ врага.

Водейки оживена артилерийска стрелба отъ разстояние 5 — 7 километра, „Дръзки“ постепенно отстъпвалъ къмъ нашите бръгове и подвеждалъ изтрѣбителите къмъ поставените за защита на Варненския заливъ минни загради.

Двата руски изтрѣбитела схванали намѣрението на „Дръзки“ и обстрелвали отъ бръговата ни артилерия бързо се отдалечили и изчезнали задъ хоризонта.

— На 13. декември 1916 год. руския кръстосвачъ „Кагулъ“ придруженъ отъ два изтрѣбитела, бомбардиралъ гр. Балчикъ и батареите около него. За да се попрѣчи на повторно подобно обстрелване, на 15 декември с. г. торпедоносците „Дръзки“, „Смѣли“, „Храбри“ и „Строги“ сж поставили въ залива предъ Балчикъ минна заграда отъ 24 мини.

— Презъ м. декември 1916 г. се основава въ Варна (Чайка) водосамолетна станция, която е имала първоначално само 4 самолета.

Задачата на водосамолетната станция е била на първо мѣсто да извършва постоянно разузнаване въ морето предъ нашите бръгове, да търси и напада вражески кораби, които бѣха се приближили къмъ бръговете ни и да съдействува на корабите и бръговата артилерия за отбрана на бръга.

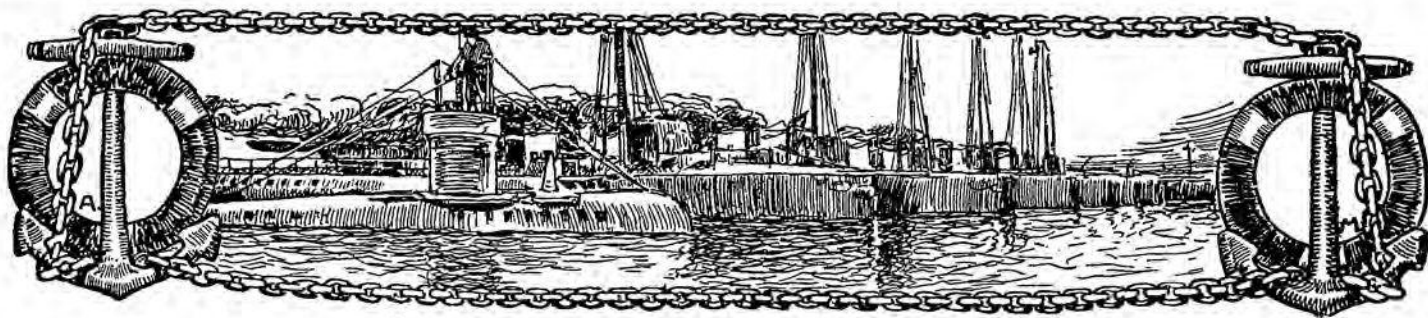
Съ настоящия брой поднасяме на многобройните си четци, като безплатно приложение на вестника, номеръ трети отъ библиотека „Морски Прегледъ“ подъ надсловъ „Противоподводната и противовъздушната отбрана на морските крайбръжия“ извадки отъ беседата на Капитанъ I р. Сава Н. Ивановъ.

За въ бждеще споредъ своите възможности „Морски Прегледъ“ ще продължи периодичното отпечатване следващите номера отъ библиотеката.

Редакцията благодари за следните постъпили дарения:

1. Варненско Пристанищно Управление сумата . 456 лв.
- Отъ дружество „Морски Техникъ“, гр. Попово, сумата . 110 лв.
3. Архитектъ Евгени Дяковичъ Варна сумата . . 100 лв.
4. Никола Бръснаровъ Варна инспекторъ по пощите 100 лв.
5. Георги Гълъбовъ Ивайловградъ сумата 55 лв.
6. Георги Михайловъ Казанлъкъ сумата 50 лв.
7. Г. Николиевъ, Директоръ зем. у-ще отъ Пазарджикъ 50 лв.
8. Инженеръ Георги Ст. Славовъ сумата 50 лв.
9. Петко Медникаровъ Бургазъ сумата 50 лв.
10. Муромцевъ Варна 50 лв.
11. Маринъ Илиевъ Кумановъ Русе сумата 40 лв.
12. Илия Дековъ Витковъ Царево сумата 40 лв.
13. Атанасъ Митевъ Варна 30 лв.
14. Иванъ Коларовъ Варна 30 лв.
15. Стоилъ Г. Стояновъ Варна 25 л.
16. Митко Е. Богомоловъ София 25 л.
17. Братя Грасеви—Плѣвнъ 20 л.
18. Маринъ С. Колевъ Варна 20 л.
19. Леонидъ С. Павловъ Синделъ Варненско сумата . . . 20 л.
20. Кирилъ Кандиларовъ Варна 20 л.
21. Димитъръ Овчаровъ Варна 20 л.
22. Дим. Апостоловски Варна 20 л.
23. Тодоръ Чавдаровъ Бургасъ 20 л.
24. Христо П. Шивачевъ Варна 20 л.
25. Никола Яневъ отъ гр. Варна сумата 20 лв.
26. Иванъ Чешмеджиевъ отъ Варна сумата 20 лв.
27. Петко Н. Саватовъ отъ Варна сумата 20 лв.
28. Георги Хр. Георгиевъ отъ гр. Варна, сумата 20 лв.
29. Петко Г. Петковъ отъ Варна, сумата 20 лв.
30. Иванъ Дойчевъ отъ гр. Варна, сумата 20 лв.

(Следва)

НЕОБХОДИМА Е ПОДКРЕПА.

Пословична и сѣдбоносна е отчуждеността на българското племе от морето и морските брѣгове.

Въ течение на много вѣкове от своето сѣществуване, българският народ не е съзнавал наложителността от здравето засѣдане на морските брѣгове и нуждата от създаване на търговски и военен флотъ за защитата на своите интереси.

Както въ миналото, така и презъ настоящия вѣкъ, брѣговетѣ на българското царство сѣ били населявани от чужденци, които по-добре познаваха морето и съумѣваха по целесъобразно да го използватъ за своето стопанско преуспѣване.

Установявайки тая, сѣ нищо неоправдана отдалеченост на българското племе от морското дѣло, черпейки поука от историческите доказателства на миналото, шепа морски труженици презъ 1920 год. си поставиха за за-

дача, да заработятъ съ всички сили за събуждането въ българския народъ стремежъ къмъ морето и свързанитѣ съ него начинания и стопански възможности. Създаде се и окончателно оформи презъ 1923 год. Българският Народенъ Морски Сговоръ, който обедини въ своите редове ревностни радѣтели на морската идея.

По-вече отъ тринадесетъ години тия скромни труженици работиха неуморно и чрезъ своя органъ, списанието „Морски Сговоръ“, насаждаха морска просвѣта всрѣдъ българския народъ.

Въ подкрепа стремежа къмъ морето и потребността, морското дѣло да се разпространи всрѣдъ широката маса и проникне въ всички селища и колибина Царството, презъ 1934 г. се създаде като безплатно и полезно четиво двуседмичникътъ „Морски Прегледъ“.

Но какво сѣ само две

списания за нашата така бедна морска литература? Две капчици въ безкрайното море, две нищожни искри въ буйния пламъкъ за морското възраждане на нашия народъ.

Необходимо е морската ни книжнина да се обогати съ още много други, третиращи морското дѣло списания и вестници, за които се разкрива широко поле на действие.

„Морски Сговоръ“ и „Морски Прегледъ“ полагатъ еднакво настойчиви усилия за разпространение морска просвѣта всрѣдъ широкитѣ народни маси, събуждане стремежа на българското племе къмъ преуспѣване на морското дѣло и необходимостта отъ създаване на търговски и военен флотъ, водими отъ девиза **„Къмъ Морето и Дунава за напредъкъ“**. Въ това сѣ благородно начинание тѣ се нуждаятъ отъ моралната подкрепа на българското общество.

ОБУЧЕНИЕ - ВЪЗПИТАНИЕ И ОБНОВА

Изкуството да се командват кораби и хора.

Да командваш, ще рече да владѣеш до съвършенство подчиненитѣ си. Това не е само умение, то е изкуство. Защото командването налага началникът да има надъ подчиненитѣ авторитетъ, не само по силата на властта, съ която е облѣченъ, а и признато отъ тѣхъ предимство, като най-подходящъ, най-достоеенъ, най-справедливъ. Да умѣеш да вдѣхнеш на подчиненитѣ си тази вѣра е най-голтѣмото изкуство. Истинскиятъ началникъ командва чрезъ изкуството да печели сърцата на подчиненитѣ си. Това изкуство е едно отъ най-труднитѣ, защото изисква отъ началника редъ качества съчетани и доведени до съвършенство така, че той да се запечати въ съзнанието на своитѣ подчинени не само като голтѣмъ авторитетъ по военното изкуство, но и като съвършенъ човѣкъ. Изкуството да командваш е дарба. Малко сж примѣритѣ въ военната история на голтѣми военачалници, сърцеведи, които командватъ и водятъ, защото владѣятъ до съвършенство сърцата на своитѣ подчинени.

Лейтенантъ А. Клайнъ отъ американския флотъ разглежда въ списанието U. S. N. I. Proceedings изкуството на великия Нелсонъ да командва кораби и хора.

Човѣкътъ, който издигна престижа на Англия и създаде, името ѝ като непобедима морска сила, е единъ отъ тѣзи голтѣми флотоводци, които познаватъ психологията на хората и съ голтѣмъ тактѣ ги водятъ по пѣтя на славата презъ ужаситѣ на смъртта, безъ последната да повлияе на тѣхния духъ. Защото вѣрата въ голтѣмия началникъ и неговитѣ качества е била толкова силна, че и ужаситѣ на смъртта не сж я разколебали.

Командването на единъ корабъ е изкуство тѣй, както и построяката му. Както единъ инженеръ, притежаващъ необходимитѣ технически познания, никога не би могълъ да построи единъ съвършенъ корабъ, ако нѣма въ душата си искра на творчески духъ, тѣй сжщо и единъ началникъ, който познава до съвършенство моралнитѣ качества на историческитѣ пълководци, никога не би могълъ да командва ако той лично не притежава необходимия душевенъ пламъкъ.

Нелсонъ умѣло е използвалъ всѣки психологически моментъ, за да вдѣхва куражъ, вѣра въ дѣлото и съ своята намѣса да изтрѣгва въ най-критическия моментъ резултати,

каквито той е желалъ.

Нелсонъ е билъ съ куражъ, благородие, справедливостъ и тактѣ, съчетани съ едно дълбоко познание на своето дѣло. Знаелъ е да подготвя подчиненитѣ си съ постоянство и да ги убеди въ превъзходството на своитѣ методи, които по нѣкога, въ началото на неговата кариера, сж изглеждали революционни спрямо традицията. Той винаги се е владѣлъ и особено тогава, когато противното би могло да провали успѣха му. Знаелъ да дава свобода на действие на своитѣ подчинени, като е билъ винаги готовъ да поеме върху себе си цѣлата отговорност за грѣшкитѣ на другитѣ, и заедно съ това пѣкъ е поставялъ въ истинска свѣтлина заслугитѣ на всѣки свой подчиненъ.

Превъзходството, което е ималъ надъ своитѣ хора и слѣпата привързаностъ, съ която тѣ сж го обичали, се дължатъ преди всичко на неговитѣ човѣшки чувства и довѣрието му къмъ тѣхъ.

Дълбокото познаване живота на младежта, неговитѣ грижи да направи живота на младитѣ офицери по-жизнерадостенъ и по-примѣренъ, сж най-симпатичнитѣ страни на схващането му за службата и командването.

„Вие не обичате музиката“, казва той на единъ отъ тия младежи, който подскача при първия топовенъ грѣмъ, „но Карлъ XII, като чулъ първия грѣмъ избѣгалъ, а въ последствие заради куража му бѣ нареченъ Велики; тѣй сжщо и ние очакваме отъ Васъ велики дѣла“.

Въ надвечерието на Трафалгарския бой той връща току що тръгналия за Англия корабъ съ пощата на флота, за да даде възможност на единъ закѣснѣлъ подофицеръ да изпрати писмо на жена си, може би последното въ живота му. Случаятъ е паметенъ въ историята на английския флотъ, защото сигнальтъ на адмирала е даденъ предъ очитѣ на цѣлия флотъ. Моряцитѣ сж оценили значението му и съ гордостъ го предаватъ като традиция.

Но тѣзи отличителни дарби на характера си той проявява не само спрямо младитѣ и малкитѣ. За да не изложи началника въ лицето на подчиненитѣ си, въ надвечерието на боя той се лишава отъ кораба „Princ of Wales“ съ неговитѣ 90 орджия, за да върне въ Англия неприятния му адмиралъ Калдеръ съ собствения му корабъ.

Въ разгара на Трафалгарския бой

той се намира на палубата на „Victory“ въ парадно облѣкло съ всичкитѣ си декорации. Следъ раняването му, когато го носятъ къмъ корабната лѣчебница, той заповѣдва да му закриятъ лицето и орденитѣ, за да не го познаятъ подчиненитѣ му, които не бива да се усъмнятъ въ успѣха на боя.

Съ любовъ и довѣрие е пропито всѣко негово дѣло въ най-живия му смисълъ.

Кой не си спомня горещата заплата предъ военния сждъ на единъ свой подчиненъ командиръ, обвиненъ въ загубване на своя корабъ поради нехайство?

„Действително нехайството щѣше да бжде непоемането на рискъ въ изпълнение на повѣрения му постъ и дългъ“, се провикна Нелсонъ.

Благодарността, съ която той се обръща къмъ командиритѣ на корабитѣ следъ победата при Абукиръ и станалото вече историческо тѣхно название въ доклада си до адмиралитета за „Братска връзка“, сж само частъ отъ неговитѣ епизоди и жестове.

Навсѣкжде, кждето той е действувалъ — въ западна Индия, въ Срѣдиземно море, предъ Копенхагенъ, при преследването на Вилньовъ къмъ Антилитѣ и при Тенерифа, той е съумѣлъ да държи високо своя духъ и да командва корабитѣ и хората съ висше човѣшко майсторство.

Великолепенъ примѣръ на изкуството да командва е писмото което Нелсонъ е написалъ до Кийтсъ, командиръ на „Супербъ“ въ океана презъ време преследването на Вилньовъ. „Супербъ“, поради по-слабитѣ си вѣтроходни качества и непочистената подводна частъ, е ималъ малка скоростъ и е задържалъ движението на цѣлата ескадра.

„Отъ „Victory“, 19 май 1805 — Драги Кийтсъ, боя се, че Вие мислите, че „Супербъ“ не върви тѣй бързо, както азъ желая.

Дори и така да бѣше, все пакъ искамъ да сте убедени, че зная и чувствавамъ, че „Супербъ“ върши всичко, което е възможно за единъ корабъ и желая да не Ви безпокои това.

Надѣвамъ се и ви вѣрвамъ, че много скоро ще ми помогнете да имамъ право надъ Majestueux“.

Този е характерътъ на човѣка, съвършенъ тактикъ и гениаленъ стратегъ, който съ своитѣ кораби „люшкани отъ буритѣ“, направи незначителни победитѣ на Наполеоновитѣ армии.

Ст. Ц.

ВЕНЕЦ-МОРСКА ИСТОРИЯ

Начало на военните действия въ Срѣдиземно море презъ войната 1914 — 1918 год.

Следъ убийството на австрийския престолонаследникъ въ Сараево на 23 юли 1914 год., Австрия подаде ултиматумъ на Сърбия. Политическиятъ събития около обявяването войната се развиха съ свѣткавична бързина. На 1 августъ въ 14 ч. 15 м. английското адмиралтейство телеграфически обяви обща мобилизация на флота. Къмъ момента на обявяването войната между Англия и Германия (4 августъ) положението на двете страни въ Срѣдиземно море е било: отъ една страна тройниятъ съюзъ, включително и Италия разполагалъ съ цѣлия италиански и австрийски флотъ, а въ Бриндизи германскитъ кръстосвачи „Гьобенъ“ и „Бреслау“.

Съглашението: английскиятъ Срѣдиземноморски флотъ въ Малта въ съставъ: 3 линейни кръстосвача: „Инфлексибълъ“, „Индефатигабълъ“ и „Индомитабълъ“; една кръстосвачна ескадра отъ 8 кораба: „Вариоръ“, „Блякъ Принцъ“, „Дукъ офъ Единбургъ“, „Глочестеръ“, „Чатамъ“, „Дефансъ“, „Веймутъ“, „Дублинъ“ и цѣлиятъ френски Срѣдиземноморски флотъ. На 30 юли адмиралъ Милнъ ималъ съсрѣдоточенъ въ Малта цѣлия флотъ. Мѣстопробиваването на „Гьобенъ“ и „Бреслау“ не било известно. Вечерта на сжия денъ, адмиралъ Милнъ получилъ указание да влѣзе въ връзка съ командующия французския флотъ адмиралъ Лапаяр и му съдействува въ случай, че „Гьобенъ“ атакува французитъ. На 3 августъ цѣлиятъ френски флотъ излѣзълъ въ открито море за охрана на пренасянитъ отъ Алжиръ войски. На 2 августъ адм. Милнъ получилъ съобщение, че въ о-въ Миньорка се намира нѣмски вжглищенъ корабъ, което го е навело на мисълта, че за тамъ се отпразвили „Гьобенъ“ и „Бреслау“. Адмиралтейството, опасявайки се да не би германскитъ кръстосвачи да се прехвърлятъ въ Атлантика, предписва на адмиралъ Милнъ да прати въ Гибралтаръ веднага два линейни кръстосвача за да имъ прегради пътя.

Адмиралъ Сушонъ, командующиятъ нѣмскитъ кораби, на 1 августъ въ 18 ч. научилъ за предстоящото обявяване войната между Франция и Германия. На 3 августъ той напуска Месина съ курсъ западъ. Не знаейки своето крайно назначение, понеже не билъ получилъ инструкции отъ Берлинъ, адмиралътъ по

свое усмотрение решава да нападне алжирскитъ пристанища Филипвилъ и Бонъ, кждето се предполагало, че се товарятъ войски за Франция. Сжщата нощъ обаче, Сушонъ получилъ нареждане да се прибере въ Цариградъ. Въпреки това той, продължилъ къмъ алжирския брѣгъ и на 4 августъ рано, преди изгрѣвъ, „Гьобенъ“ се явилъ предъ Филипвилъ, а „Бреслау“ предъ Бонъ, които пристанища били подложени на кратковременна бомбардировка, следъ което двата кръстосвача, избѣгвайки обичайния търговски пътъ се отправили за Месинския протокъ. Въ 10½ часа сутринта на 4 августъ, на 50 мили западно отъ о-въ Галита, нѣмскитъ кръстосвачи срѣщатъ английскитъ линейни кръстосвачи „Индомитабълъ“ и „Индефатигабълъ“, съ които се разминаватъ на около 7 километра. Корабитъ се разминали, безъ да салютуватъ. Следъ разминаването, английскитъ кръстосвачи се обръщатъ и следватъ следъ германскитъ. Въпреки настояването на английския адмиралъ да се реши откриване огънь по „Гьобенъ“, който вече обстрелвалъ алжирския брѣгъ, английското правителство не се съгласило поради това, че срока на подадения въ Берлинъ ултиматумъ не билъ изтекълъ и официално войната между Англия и Германия не била обявена. Благодарение превъзходството въ скоростъ, „Гьобенъ“ скоро взелъ да се отдалечава, като преследването му продължило съ линейния кръстосвачъ „Индефатигабълъ“ и лекия кръстосвачъ „Дублинъ“. Скоро „Индефатигабълъ“ изостаналъ, а „Дублинъ“ продължавайки преследването, въ 11 ч. отново забелязалъ „Гьобенъ“ заедно съ „Бреслау“. Командирътъ на „Дублинъ“ поискалъ разрешение да открие огънь по „Бреслау“, но не му се разрешило, било му заповѣдано само да продължи преследването.

Сжиятъ денъ въ 19 ч. адмиралъ Милнъ получилъ съобщение отъ адмиралтейството, че Италия е обявила неутралитетъ и се забранявало на воюващитъ да приближаватъ на повече отъ 6 мили до италианския брѣгъ. При това положение адмиралъ Милнъ смѣтналъ, че Сушонъ ще се насочи на западъ, за което разпоредилъ двата линейни кръстосвача да се отправятъ съ малкъ ходъ къмъ тая посока и заедно съ кръстосвачитъ „Чатамъ“ и „Вей-

мутъ“ да кръстосватъ около Бизертъ.

Адмиралъ Сушонъ, въпреки неутралитета влиза въ Месина и почва товарене на вжглища. Тукъ той престоява до 6 августъ. За него обстановката се очертавала твърде зле. Той смѣталъ, че французкия флотъ е на северъ отъ него, а главнитъ сили на английския флотъ около Отрантския проливъ, съ разузнавателнитъ кораби около Месина. На 6 августъ рано сутринта нѣмскитъ кораби напускатъ Месина и съ скоростъ 17 мили се отправятъ къмъ югоизтокъ. Забелязвайки, обаче, че „Глочестеръ“ ги следи, тѣ се насочватъ на лѣво къмъ Калабрийския брѣгъ, за да дадатъ видъ, че се отправятъ къмъ Адриатика. „Глочестеръ“ презъ всичкото време ги следилъ и донасялъ за курса имъ. Адмиралъ Милнъ въпреки това смѣтналъ, че „Гьобенъ“ заблуждава и че истинското му намѣрение е да се провре на западъ къмъ Гибралтаръ.

„Глочестеръ“ упорито следилъ отъ близо движението на германскитъ кръстосвачи. Преследването продължило до 2245 часа, когато при нощъ Риццо „Гьобенъ“ взима курсъ 60°, ю. и. и почва да прѣчи на радиостанцията на „Глочестеръ“.

Къмъ нощъ Матапанъ „Бреслау“ почва да остава назадъ, за да може „Гьобенъ“ да се скрие отъ вида на „Глочестеръ“. Последниятъ къмъ 1335 открива огънь по „Бреслау“. „Гьобенъ“ обръща на 180° и въ защита на „Бреслау“ открива сжщо огънь по „Глочестеръ“.

Така е произлѣзла първата кратковременна схватка между бойнитъ кораби на воюващитъ флоти въ Срѣдиземно море.

Въ 13 ч. 50 м. „Глочестеръ“ прекратява стрелбата; „Гьобенъ“ лѣга на първия курсъ, а „Глочестеръ“ продължилъ преследването.

Главноткомандующиятъ адмиралъ Милнъ предписва на „Глочестеръ“ да не преследва по-нататкъ отъ нощъ Матапанъ и действително, на 8 августъ къмъ 16 ч. 40 м. „Глочестеръ“ стигайки н. Матапанъ прекратява преследването, като донася последенъ пътъ за курса на „Гьобенъ“.

По-нататкъ „Гьобенъ“ и „Бреслау“ останали въ Егейско море до 10 августъ, когато получили разрешение да минатъ презъ Дарданелитъ. Нѣколко часа следъ тѣхъ предъ Дарданелитъ пристига и английскиятъ срѣдиземноморски флотъ.

В. Пѣевъ

Праздникът на Морското Училище.

Двадесет и първи ноември, денът, въ който бѣ атакуванъ турския кръстосвачъ „Хамидие“ презъ Балканската война, е избранъ за патроненъ празникъ на Морското училище.

Ежегодно въ тоя паметенъ день младитѣ възпитаници на училището полагатъ клетва за вѣрна и самоотвержена служба на Царъ и Родина.

Презъ настоящата година тая свѣтла дата бѣ отпразднувана съ особена тържественостъ.

На 20 ноември вечерта въ присъствието на началникъ отдѣление за М. и Р. П. Сл. и Морски у-ща капитанъ I р. Сава Ивановъ, офицеритѣ отъ корабитѣ на М. П. Сл. и стечение на много граждани отъ Созополъ и околнитѣ селища, предъ паметника порталъ за падналитѣ въ войнитѣ созополци, се произведе заря съ церемонии, на която кап. I р. Сава Ивановъ произнесе следната речъ:

Драги възпитаници отъ морското училище,

Презъ време на миналитѣ войни, наредъ съ нашата храбра армия и флотътъ на Негово Величество, съобразно голѣмината си и разполагаемитѣ срѣдства за воюване, достойно изпълни своя Отечествонъ дългъ, давайки нуждната данъ за отбраната на нашитѣ брѣгове и за защитата на скъпата ни Родина. Наредъ съ нашата славна и победоносна армия и нашиятъ флотъ удиви свѣта съ своитѣ геройски действия и написа съ моряшка кръвъ блѣстящи страници въ вѣковната история на България. Наредъ съ жертвитѣ, които даде непобедимата ни на бойнитѣ полета армия и нашиятъ флотъ даде скъпи и свидни жертви предъ олтаря на Отееството.

И затова, въ този моментъ ний сме се събрали за да отдадемъ нуждната и напълно заслужена почитъ на моряцитѣ герои отъ флота на Негово Величество, които загинаха, достойно и самоотвержено, изпълнявайки войнишката си клетва и своя свещенъ дългъ къмъ Родината си.

Презъ време на миналитѣ войни повече отъ 120 души български моряци—офицери, подоф. и редници—дадоха най-ценното, което притежаваха—живота си—за да запазятъ нашитѣ брѣгове неосквернени отъ вражески кракъ. Едни отъ тѣхъ се преселиха въ Черноморскитѣ дълбочини, други потънаха въ водитѣ на Атлантическия океанъ, а трети оставиха коститѣ си по Черноморскитѣ, Дунавскитѣ и Бѣломорскитѣ брѣгове, за да изградятъ славата на българския морякъ и за да запечататъ имената и подвизитѣ си за вѣчни времена въ съзнанието на признателното поколение на цѣлокупния бъл-

гарски народъ. Нашиятъ флотъ се гордѣе съ тѣхнитѣ геройски подвизи и ги сочи като примѣръ на отлично изпълненъ отечественъ дългъ.

Драги възпитаници отъ Морското училище,

Ето къмъ какво трѣбва да се стремиме. Обучавайте се и се калете така, че когато настѣпи решителниятъ моментъ и чуете звънитѣ за бойна тревога по корабитѣ ни, съ достоинство и героизмъ да можете да изпълните отечествения си дългъ за достигане на народнитѣ ни идеали. Защото, помнете добре, че когато войнътъ реши твърдо да умре, но да не отстъпи отъ клетвата си и отъ дълга си къмъ Отееството, той става непобедимъ и несъкрусимъ. Тогава—той ще бѣде победителъ. Само нашитѣ народни и морски идеали трѣбва да бждатъ вашата завѣтна мечта. Съ преданна служба къмъ нашия върховенъ вождъ, нашиятъ Височайши шефъ, Негово Величество Царъ Борисъ III и Родината, съ храбростъ и самопожертвуване, ще можемъ да изградимъ още по-добри и по-свѣтли бжднини за нашето мило Отечество. Само така ний ще можемъ да изпълнимъ най-добре отечествения си дългъ.

Въ този моментъ нека всички дълбоко се преклонимъ предъ героизма на нашитѣ загинали презъ войнитѣ моряци и чрезъ това да очерпимъ новъ импулсъ и мощни духовни сили, за да можемъ да бждемъ достойни и ние, като истински храбри моряци, да се жертвуваме за благото на България.

Тази вечеръ ние не трѣбва да скърбимъ, а трѣбва да се гордѣемъ, че трудолюбивитѣ и героични български майки сж родили такива достойни синове и че нашиятъ флотъ е възпиталъ и обучилъ отлични български моряци, дали живота си за величието на България.

Вѣчна слава на всички моряци—герои, които изпълниха така достойно отечествения си дългъ.

Нека се преклонимъ молитвено и смирено предъ великитѣ имъ свещени образи и кажемъ:—

„Вѣчна Ви и свѣтла паметъ, славни герои—моряци—флотътъ на Негово Величество, Родната Армия и Българскиятъ народъ, нѣма никога да ви забравятъ!

Вѣчна Ви слава и свѣтла Ви паметъ“.

На 21 ноември се отслужи тържественъ молебенъ, следъ който младитѣ възпитаници на училището, въ присъствието на своитѣ началници, гражданството и подъ плющението на корабното знаме положили клетва за вѣрностъ на Царъ и Родина, следъ която началникътъ на Отдѣле-

нието за М. и Р. П. Сл. и М. у-ща капитанъ I р. Сава Ивановъ произнесе следното прочувствено слово:

„Драги възпитаници на Морското училище,

Съ чувство на голѣма радостъ и приятенъ служебенъ дългъ дойдохъ при Васъ, за да присѣдствувамъ на патронния Ви празникъ и полагане клетва отъ младитѣ възпитаници. Дойдохъ и за друго—за да констатирамъ самъ лично Вашия бодъръ видъ, Вашата непоколебима дисциплина и Вашитѣ успѣхи въ всѣко отношение, които вече на нѣколко пжти ми бѣха докладвани отъ новия Ви началникъ.

Драги възпитаници,

Вашиятъ празникъ е избранъ да се чествува на най-свѣтлата и героична дата отъ историята на Българския флотъ—въ деня на годишнината отъ атаката на нашитѣ торпедоносци на 21. ноември 1912 година срещу турския кръстосвачъ „Хамидие“, който тъй неочаквано и мълниеносно бѣ сломенъ отъ торпедото на торпедоносецъ „Дръзки“ и изваденъ за цѣлата война отъ строя. Тази славна, храбра и победоносна атака удиви заслужено цѣлия свѣтъ съ своето безстрашие и отлични бойни резултати и послѣдствия.

Подвигътъ на обслугитѣ отъ нашитѣ торпедоносци презъ време на атаката срещу турския кръстосвачъ „Хамидие“ въ 1912 година, е единъ отличенъ примѣръ за подражание, къмъ когото Вие, отъ все сърце и душа, трѣбва да се стремите.

Ето защо, бждете строги къмъ себе си и непоколебимо дисциплинирани, бждете единни, сръчни, храбри, смѣли и безстрашни. Работете надъ себе си усилено, непрекъснато и планомерно въ военно—морско отношение. Насаждайте и калете въ себе си високъ и несъкрусимъ мощенъ духъ. Помнете и пазете свѣто клетвата си за честна и преданна служба къмъ нашия любимъ и мждъръ Върховенъ вождъ, нашиятъ височайши шефъ—Негово Величество Царъ Борисъ III и скъпата ни Родина. Изпълнявайте достойно и героично до самопожертване своя свещенъ дългъ къмъ нашето мило Отечество, подобно на Вашитѣ дѣди, бащи и по-стари братя, които тъй достойно се отличиха като превъзходни войни въ миналитѣ войни. Само така Вие ще станете достойни наследници на героитѣ—моряци отъ атаката срещу турския кръстосвачъ „Хамидие“ и ще съумѣете когато бойната трѣба Ви позове да защитите доблестно нашитѣ рѣчни и морски брѣгове отъ чуждо посегателство.

Нека въ този тържественъ за всич-

ки ни день, въ знакъ на сплотеностъ, единодушие и готовностъ да се жертвуваме за благо на България, въ знакъ на нашата безпредѣлна обичъ и преданностъ къмъ нашия Върховенъ вождъ и Родината, да извикаме нашето мощно морско Ура, което да отекне по всичкитѣ наши рѣки и морета и по всичкитѣ кѣтчета на милото ни Отечество.

За здравето, дългоденствието и преуспѣването на нашия височайши шефъ Негово Величество Царь Борисъ III. и за напредъка на България — Ура!

Драги възпитаници,

Въ деня на атаката срещу турския кръстосвачъ „Хамидие“, въ годишнината отъ подвига на обслугитѣ отъ нашитѣ торпедоносци отъ 1912 година, които днесъ чествуваме чрезъ тържеството на Вашия празникъ, дългъ ни се налага да изразимъ нашия възторгъ къмъ героитѣ отъ тази славна, смѣла и безстрашна атака и да ги приветствуваме громко за блѣстящия имъ подвигъ. За героитѣ отъ атаката срещу турския кръстосвачъ „Хамидие“, нашето мощно морско, Ура!

Драги възпитаници отъ I-ви курсъ, които току що положихте клетва за вѣрностъ къмъ Негово Величество Царя и Отеството,

Всѣки пълновъзрастенъ българинъ,

а още по-вече всѣки български войникъ, е длъженъ да обича безпредѣлно Отеството си и Върховния си Вождъ и да се жертвува смѣло и безрезервно за тѣхъ, когато стане нужда. Това е най-първиятъ и най-свещенниятъ дългъ, който Ви се налага отъ дадената клетва, отъ народа, отъ Вашата будна съвестъ и отъ интереситѣ на цѣлокупното ни Отечество.

Чрезъ клетвата днесъ, Вие тържествено се обещахте, подобно на Вашитѣ бащи и по-стари братя, които сж минали презъ казармата и сж бранили България по бойнитѣ полета, рѣки и морета, да служите добросъвестно, честно и вѣрно.

И азъ искамъ да вѣрвамъ, азъ съмъ дълбоко увѣренъ, че Вие, драги възпитаници, подобно на Вашитѣ предшественици — Вашитѣ бащи и по-голѣми братя — ще съумѣете да изпълните моряшката си клетва, като истински войници и родолюбиви българи. Вие ще предпочетете да се жертвувате, но нѣма да пристѣпите клетвата си.

Отъ друга страна, помнете, че клетвата е една благородна обществена тежестъ и че нарушението на клетвата е тежко престѣпление и голѣмъ грѣхъ. Клетвопрестѣпникътъ се наказва съ смъртъ.

Чрезъ дадената тържествена кле-

тва днесъ предъ Вашитѣ началници, предъ офицеритѣ отъ Гарнизона, предъ Вашитѣ другари и народа, Вие ставате вече истински моряци — бойци, годни да браните съ успѣхъ и честъ нашитѣ родни брѣгове.

Нека въ този високо тържественъ день, въ който Вие се клѣхте за вѣрностъ на нашия Върховенъ Вождъ Негово Величество Царь Борисъ III и Отеството ни, да подсилимъ клетвата съ нашето мощно моряшко ура, което да отекне въ Двореца въ София и въ всичкитѣ кѣтчета на България. За здравето, дългоденствието и преуспѣването на нашия любимъ Височайши Шефъ и нашия Върховенъ Вождъ — Негово Величество Царь Борисъ III. и за напредъка на България — Ура!

Мощно и нестихващо ура, което заглуши бѣсния вой на морската буря, вилнеюща отъ два дена по крайбръжието, се разнесе надъ пѣ-неститѣ води на Черно море.

Следъ парада, който се произведе, се даде обѣдъ въ училището на острова, на който созополското гражданство престоля при голѣма задущевностъ до късно презъ деня.

Вечеръта бѣ устроена вечеринка, добре посетена отъ жителитѣ на Созополъ.

К Л Е Т В А.

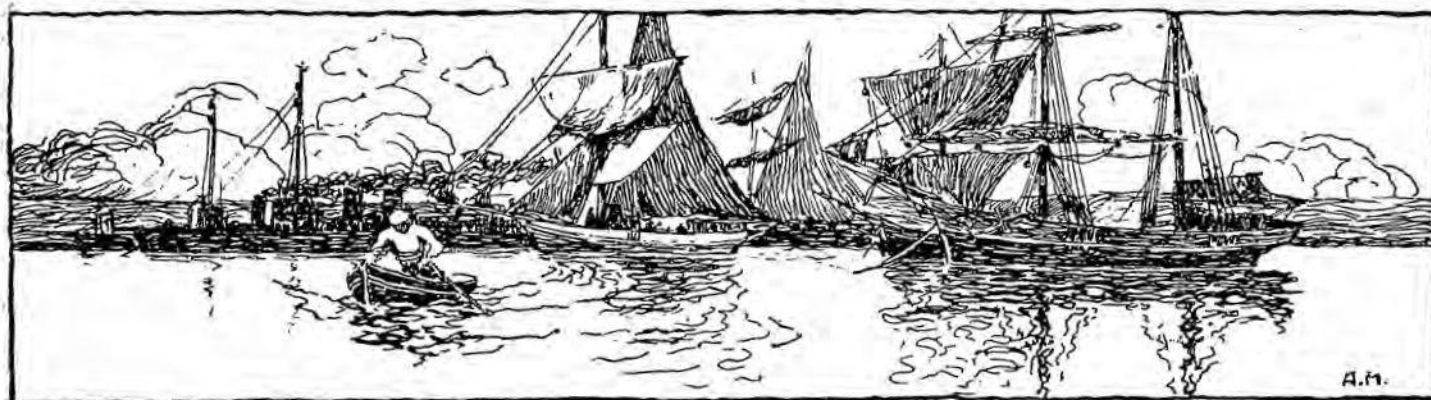
Неврѣстенъ бѣхъ още, когато научихъ,
Какъ моятъ обиченъ баща,
Загиналъ бѣ храбро въ нощта непрогледна,
На страшната морска война.

Горчива ми болка прониза сърдцето,
Заплакахъ въ дълбока печаль,
Остана ми длъжно навѣки морето,
Навѣки — за скѣпъ идеалъ.

Влѣчеше ме вече нѣмо и вѣспирно,
Призракъ съсъ огнена жаръ,
Нѣйде дълбоко отъ морското дѣно,
Зовѣше ме морскиятъ царъ.

И клетва си дадохъ, когато порастна,
Да му бжда вѣренъ синъ,
На синята нива орачъ неуморенъ,
Избрахъ си азъ участъ саминъ.

М. Пешевъ.

МОРСКИ ВЕСТИ

ИЗПОЛЗВАНЕ НА БАЛЕАРСКИТЕ ОСТРОВИ ОТЪ ГЕРМАНИЯ.

Въ връзка съ действията на германските подводници въ Срѣдиземно море, известният испански журналист и политически деятел Донъ Иеронимо дава интересни разкрития относително тайната дейтелност на германците въ Испания преди и презъ време на войната.

Оказва се, че германското правителство е разработило подробен планъ, за да вземе въ рѣцетъ си единъ отъ Балеарските острови, мѣстоположението на който въ Срѣдиземно море представлява важна стратегическа ценностъ.

Две години преди Свѣтовната война, германски военни кораби съ цель да намѣрятъ удобно мѣсто за тайна база, която да обслужва нѣмските подводници действащи въ Срѣдиземно и други морета, безпрепятствено сж изследвали малкия заливъ до градъ Палма, на южния брѣгъ на островъ Майорка.

Освенъ това, презъ м. юли 1914 г., германският генерален консулъ въ Палма, препорѣчалъ на представителя на пристанищната строителна комисия въ сжщия градъ цѣль редъ проекти, отъ които много сж имали чисто военно-морски характеръ.

Въ продължение на нѣколко години преди войната, на о-въ Майорка живѣлъ единъ германецъ, който билъ известенъ между населението съ своето тайнствено уединение и постоянни разходки по крайбрежието на островитѣ.

Въ началото на войната, този нѣмецъ изчезналъ и се указало, че билъ инженеръ-генерала отъ германската армия фонъ Шулцъ.

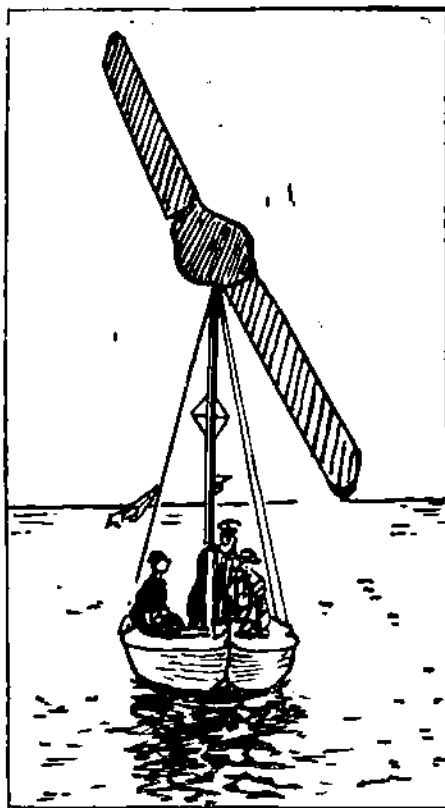
Много признаци свидетелствувать, че германското правителство имало сигурно намѣрение да използва като база нѣкои отъ островитѣ. Още презъ м. май 1914 г., билъ потвърденъ слухътъ, че Германия се опитала да закупи о-въ Кабреру, намиращъ се южно отъ Майорка, който преди това билъ добре изследванъ отъ фонъ Шулцъ. Този опитъ не сполучилъ, защото испанското правителство, което имало сведение за германските намѣрения, съ кралски декретъ е обявило територията на острова за обществена собственостъ, подлежаща на отчуждаване отъ държавата.

Привсе това, презъ време на войната, отъ проявената оживена дейностъ на германските подводници

въ Срѣдиземно море, английското морско командване дошло до убеждението, че нѣмските подводни кораби разполагатъ съ тайна, добре съгласена база на Балеарските острови, обаче, въпрѣки взетитѣ мѣрки и зоркото следене тѣхното мѣстонахождение не е могло да бжде открито. Отъ руски П. Павловъ

ПЕРКА ВМѢСТО ВѢТРИЛА.

Единъ американски изобретателъ, предложилъ да се използва за вѣтринно спортуване вѣтрено колело, поставено върху стожерния върхъ на лодката. Това колело, което напълно замѣства вѣтринното съгъмяване на лодката е снабдено съ две широки перки, подобна на тия на съвременния отожиръ (вижъ чертежа)

Лодка съ перка вмѣсто вѣтрила.

и посредствомъ въртящи се втулки е закрепено, както се спомена на стожерния върхъ.

Чрезъ налѣгането на въздушния потокъ върху перкитѣ се създава необходимата сила за движението на лодката. При пробитъ съ подобна лодка, последната е развила скоростъ до 7 мили (13 километра). Стожерътъ може да се върти около осьта си, което дава възможностъ всѣки моментъ перкитѣ да се поставятъ въ положение, при което вѣтърътъ се оказва най-изгоденъ.

Съобщава Дервишевъ

МОРСКИЯТЪ БОЙ ПО-СТРАШЕНЪ ОТЪ ТОЗИ НА СУША.

Ако нѣкога на човѣка се е представилъ случаятъ да развие своя инстинктъ на храбростъ даденъ му отъ природата, това е до голѣма степенъ въ морския бой, Наистина, боятъ на суша представлява едно страшно зрѣлище, но все пакъ почвата върху, която се сражаватъ бойцитѣ, нѣма опасностъ да се отвори и да ги погълне, сжщо околната атмосфера не е тѣхенъ неприятелъ и не имъ пречи да се движатъ, както желаятъ. Земята съ своята разнообразна форма дава на бойцитѣ почти винаги едно прикритие, за избѣгване на опасноститѣ.

Морето представлява пропастъ, чиято вѣчно неспокойна повърхностъ е винаги готова да се отвори Въ морския бой всичко съдействува да увеличи опасноститѣ и да намали възможноститѣ за избавление. Вѣтроветъ и буритѣ обезсилватъ напреженията на човѣка и стремглаво го хвърлятъ къмъ смъртта, която смъртъ той иска да избѣгне. Огънятъ отъ устата на морските оржидия има страшно действие да разрушава неприятелския корабъ, съединявайки въ себе си двоякия ужасъ на корабокрушение и пожаръ. Неуписуемъ ужасъ изпълва душата, ужасъ създаденъ отъ обстоятелството, че човѣкъ е самъ безъ надежда за помощъ, защото смъртта е около него. Смъртта идва отъ вѣтъра, идва отъ водата, идва отъ огъня и най-после отъ подобния нему човѣкъ, който въоръженъ съ желѣзо и смѣсвайки военното си изкуство съ яростта, дебне го, и го достига, сражава се съ него върху тая обширна гробница и съединява усилията на своя гнѣвъ съ тѣзи на водата, вѣтроветъ и огъня.

Отъ франски
Ал. Райновъ.

Чуждитѣ морски списания констатирайтъ, че подводното дѣло въ Русия върви съ гигантски крачки. По настоящемъ само въ Балтийско море рускиятъ флотъ разполагалъ съ повече отъ 40 подводника.

Съобщава се още, че тѣ иматъ съоръжения за да не се чува шумътъ отъ движение винтоветъ на подводника, поради което се отнема възможността да бждатъ откривани съ подводни подслушвателни апарати.

Сведения за чуждите флоти.

ГЕРМАНИЯ.

Въ последно време фабриката Maybach-Motorenbau G. M. B. H. въ Friedrichshafen am Bodensee — Германия сжщата, която до сега бѣ специалистка само за постройката на леки бензинови мотори, е започнала да строи безкомпресорни дизелови мотори за германските подводници. На нѣкой отъ последните сж инсталирани вече такива. Новите мотори сж 8 цилиндрови, ниски, съ мощност 800 к. с., иматъ просто устройство и работятъ безотказно. Сжщите иматъ много малкъ ходъ на буталата, но затова пѣкъ притежаватъ голѣма бутална скоростъ, което изисква изработването на моторните части отъ висококачествени материали.

— Въ последно време идеята за създаването и въвеждането на водния двигателъ, чрезъ разлагането водата на съставните ѝ химически части занимава твърде много специалисти. Опитите и изследванията продължаватъ. Получени сж задоволителни резултати. Мѣрдаваните лица се съмняватъ въ въвеждането съ успѣхъ на новия типъ мотори въ подводниците, защото енергията за разлагането на водата е много по-голѣма отъ тая, която се получава вследствие изгарянето на нейните съставни части: водородъ и кислородъ.

— За връзка между различните отѣления на кораба, командните мѣста и централите сж въведени телефони съ гърлени микрофони. Съ помощта на тѣзи микрофони звукътъ произведенъ отъ говора при полуотворени уста се поема отъ гърлените мускули и предава безъ разнитъ други шумове въ помѣщението.

Ефикасното действие на новия типъ корабни телефони се установява отъ следния опитъ: въ найшумното отѣление на кораба произведениятъ звукъ (шумъ) е билъ снетъ на грамофонна плоча и усиленъ 100 пѣти. Следъ това грамофонната плоча е била приведена въ движение въ затворено помѣщение снабдено съ гърленъ телефонъ.

Въпрѣки силния шумъ, произведенъ отъ грамофонната плоча, водениятъ разговоръ чрезъ телефона е билъ достатъчно ясенъ и разбираемъ.

Всички телефонни линии сж двойни. Съ повреждането на едната, чрезъ автоматически контакти се включва въ действие резервната.

— Нѣмските учебни кораби, когато сж въ околосвѣтско пѣтуване, за избѣгване разходи на чужда валута, при покупката на хранителни и др. продукти отъ чуждите пристанища, обикновено се придружаватъ отъ спомагателни търговски кораби, натоварени съ всичко необходимо за прехраната на обслужитѣ. К.

РОМЪНИИ.

— Ромънскиятъ вестникъ „Аргусъ“ отъ 13. XI т. г. съобщава, че въ корабостроителницата Бургмайстеръ-Копенхагенъ, за нуждите на ромънското параходство (S. M. R.) сж поръжчани 2 морски товаро-пѣтнически кораба, постройката на които ще почне отъ 1 декември 1936 година. Корабите, които ще бждатъ снабдени съ дизелмотори, развиващи скоростъ 22 мили (41 км.) трѣбвало да бждатъ готови презъ 1938 година.

По предложението планъ се предвиждатъ: помѣщенията за първа класа да бждатъ пригодени да побиратъ 80 пѣтници, отъ които 10 въ луксозни кабинни. Втора класа да побира 100 пѣтника въ кабинни за 2 и 4 души. Трета класа ще разполага съ помѣщения за 250 пѣтника. Ще има добре стѣкмени: ресторантъ, баръ, пушалня, читалня и бръснарски салонъ, отѣлно за пѣтниците отъ I и за тѣзи отъ II класа. За пѣтниците отъ трета класа ще има кабинни за по 8 души и обща салонъ-столова, който да побира по 150 души за обѣдъ и вечеря.

Корабите ще могатъ да превозватъ 2,000 тона разни стоки. Товаренето и разтоварването ще се извършва въ кратко време съ най-усвършенствувани механизми. Магазиента за багажъ ще има 200 куб. метра. Цистерните ще побиратъ такова количество гориво, необходимо за изминаване на 3,000 мили при пълнен ходъ и за престой 8 денонощия.

Главните двигатели ще се състоятъ отъ 2 дизелмотора съ по 8 двутактни цилиндра, при разходъ 160 гр. гориво на конска сила.

Вестникъ „Universul“ помѣства статия написана отъ адмирала въ запасъ Евстатиу подъ насловъ: „Нашата морска програма — поуки“.

Като бившъ пръвъ командующъ и главенъ инспекторъ на флота, съобразявайки се съ времето адмиралътъ предлага следната строителна програма:

За море: три голѣми ескадри бойни кораби: „Каролъ I“, „Фердинандъ I“, „Каролъ II“. Всѣка ескадра да се състои отъ единъ кръстосвачъ, 4 изтрѣбители, 3 торпедоносци, една група отъ 3 подводника и съответниятъ брой минозаградители, миночистачи и спомагателни кораби.

Освенъ това е необходимо да се построи новъ голѣмъ учебенъ корабъ „Мирча № 2“.

За Дунава: покрай сжществуващите по рѣката съоръжения и бойни единици, да се построятъ още три голѣми монитора за действия по долното течение на Дунава и съответния достатъченъ брой водети (моторни корабчета) за патрулна служба по цѣлата рѣка. К.

ХОЛАНДИЯ.

Холандия, макаръ и по територия е три пѣти по малка отъ България, обаче притежава едни отъ найбогатите острови между Азия и Австралия. Тя е имала много повече колонии, но голѣмата частъ отъ тѣхъ сж минали въ владение на могъща Англия. Сега друга една морска държава въ другия край на стария свѣтъ — Япония, заплашва останалите ѝ колонии. Тѣ се намиратъ въ сѣдство съ японските земи въ Велики океанъ, кждето страната на изгрѣващото слънце има пълна свобода на действие и числото на японските пришълци въ островъ Борнео, Нова Гвинея и другите холандски острови сериозно застрашаватъ владенията на малката Холандия и основателно тревожатъ нейното правителство. Пѣкъ и сѣдството на Великобритания до голѣмимъ богатства на Холандска Индия е не много желателно.

Затова, въ последните месеци морската отбрана на холандска Индия е доста засилена. За сега тамъ се намиратъ 6,800 тонните кръстосвачи „Ява“ и „Суматра“, осемъ изтрѣбители и дванадесетъ подводника.

Решено е до края на 1936 год. базата да бжде засилена съ 6,000 тонния кръстосвачъ „Ройтеръ“, съ четири изтрѣбители отъ по 1,300 тона и шестъ подводника, като морските сили тамъ ще бждатъ увеличени съ три кръстосвача дванадесетъ изтрѣбители и осемнадесетъ подводника.

Споредъ английските вестници холандското правителство е решило въ продължение на 4 години да бждатъ изразходвани 53 милиона гулдена (2,385,000,000 л. 1 гулденъ = 45 л.) за флота.

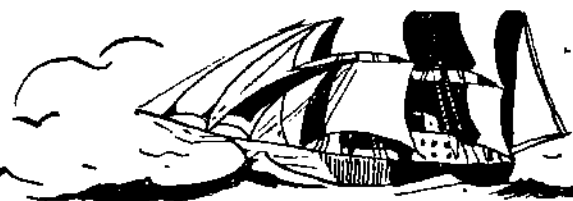
Въ края на миналата година правителството е поръжчало въ корабостроителницата на Амстердамъ единъ лекъ кръстосвачъ, предназначенъ за отбраната на холандска Индия. Този корабъ, който носи другото име на Холандия — „Нидерландия“ има следните характеристики: водоизмѣстване 4,225 тона; скоростъ — 32 мили; въоръжение: — четири 150 милиметрови, единадесетъ 127 милиметрови орждия, отъ които много противоаероплани; четири торпедни трѣби по 55 м/м.

Кръстосвача ще се обслужва отъ 285 души.

Въ началото на тази година корабостроителницата „Вилтонъ“ отъ Ротердамъ получи порѣжката за постройката на подводниците „K — 19“ и „K — 20“ съ водоизмѣстване по 1065 и 1100 тона.

Отъ „La revue maritime“
Тодоръ Вѣлковъ

МОРСКА ЛИТЕРАТУРА

Легендата за Цушима.

Развиделяваше се. Все по ясно се очертаваха обърнатите на пъска съдната на горе рибарски лодки, прибръжните скали и низките къщурки. Тъмни облаци висяха над оловносивите вълни. Вятърът пронизваше, но народът не се разпръскваше. През цълия ден и тъмната нощ жителите от село Катомура: стари, млади, жени и деца, начело със своя кметъ, престояха на бръга.

През нощта се чуваше дълбокия тънтенж на далекобойните морски орждия. Тук там над тъмната морска ширь проблъскаха огньове и се мъркаха нѣкакви таинствени сѣнки. Далеч зад хоризонта бѣл снопъ лъчи пронизваше небето, изригваше огненъ стълбъ и следъ това тъмнината ставаше още по-непрогледна и плѣсъкътъ на вълните още по-силенъ.

Въ слабия проблъсъкъ на зората се появи внезапно голѣмъ силуетъ на корабъ. Съ забитъ дълбоко носъ въ водата той бавно се движеше покрай бръга. Изглеждаше, че корабътъ е необитаемъ. Той приближи острова, забави своя ходъ и като застана неподвижно — легна на едната си страна и следъ една минута се преобърна...

Народътъ се затича къмъ своите лодки. Като тѣлото на огроменъ китъ се чернѣеше дъното на кораба. Не успѣха да стигнатъ на време...

Надъ прѣсния моряшки гробъ литнаха орляци чайки.

Каточели въ отговоръ на тѣхните пискливи крѣсъци, водовъртежътъ изхвърли отъ водната бездна безжизненъ трупъ. Уловиха го. Брада, златни пагони, ордени на шията. Рибарите разбраха, че загиналиятъ корабъ е руски.

Продължиха търсенето, обаче океанътъ, не изхвърли нищо повече.

Опитни ржце бързо и ловко разсъблѣкоха удавника и сложиха въ дъното на лодката. Следъ като очистиха устата, извадиха и превързаха езика за челюстята, рибарите уловиха удавника за лактите и съ равномерно клатене, започнаха да произвеждатъ изкуствено дишане. При четиринадесетото движение на лактите изъ гърдите на лежащия се изтръгна въздишка.

— Живъ е!

Лодката излѣзе на бръга. Кметътъ разпреди да отнесатъ руснака въ своята къща, сложи го на розга до отворения прозорецъ, отрупа го съ торбички, пълни съ го-

рещя пепель, и като отстригна всичките отъ стаята, зачака търпеливъ. Отъ време на време той смѣняше пепелта, слагаше торбичките върху корема, подъ мишниците и на стъпалата. Удавникътъ се свѣсти. Кметътъ му разтвори устата, налѣ въ нея малка чашчица топълъ чай, обърна спасения на дѣсната страна и на чистъ руски говоръ твърдо му заповѣда да си затвори очите и да спи. Болниятъ заспа.

Стариятъ кметъ като предана бавачка не се отдѣляше отъ него. Тръбваше да се каже, че не на чуждъ човѣкъ, макаръ и на врагъ, той бѣ далъ подслонъ. Въ къщата му легеше руски морякъ и както се виждаше, командиръ. Само, че старецътъ не можеше да си го спомни, макаръ лицето му да изглеждаше познато. Презъ своя животъ той се бѣ запозналъ съ много руски моряци, много години бѣ плавалъ съ тѣхъ, тѣй като двадесетъ години бѣ служилъ по руските параходи като готвачъ презъ време на плаванията имъ въ чужбина. Той бѣ свикналъ съ тѣхъ, обикналъ ги бѣ и, благодарение на тѣхъ бѣ осигурилъ и старостта си. Какъ сега да не помогне?

Четири денонощия рускиятъ командиръ се мѣта между живота и смъртта. Покрай раните и простудата отъ ледената вода се прояви и страшно нервно разстройство. Болниятъ бълнуваше, падаше отъ леглото, все искаше да бѣга нѣкъде и старецътъ трудно се справяше съ него. Командирътъ викаше, заповѣдаше да стрелятъ, искаше да го отнесатъ на командния мостъ и да освѣтятъ съ прожекторите. Изведнѣжъ, като ослѣпѣлъ, той протѣгаше ржце, търсѣше своя корабъ, викаше офицерите, моряците, следъ което утихваше обезсиленъ, плачеше и шепнѣше „Загинаха, загинаха...“

Токио, януари 193... г. Луксозенъ „дансингъ-паласъ“. Джазбанденъ гръмъ, книжни дракони, кристални полюлеи, фракове, кимона, фантастична смѣсца на азиатщина и Европа.

Балътъ е въ разгара си. Знаменитата танцьорка Миа-Чанъ е очарователката и владѣтелката на това шумно веселие. Но днесъ тя е загрижена отъ нѣщо. Нейните тънки вежди сж свити. Тя не забелязва околната тѣла. Съ нетърпение по-

глежда ту къмъ входната врата, ту на мѣничкия, обсипанъ съ брилянти часовникъ, който украсява нейната нѣжна, мургава ржца.

Миа трепна. Гнѣвната бръчка на красивото ѝ чело се изглади... По-правяйки на ревера си хризантемата, на вратата стоеше сухъ, елегантенъ, като че токущо слѣзалъ отъ моденъ журналъ, японецъ въ неопредѣлена възраст и орлови черти на аскетическото си лице; — това бѣ известниятъ въ Токио милионеръ и спекулантъ, виконтъ Секунада Широкава.

— Най-после! — прошепна Миа Чанъ, като се затече при него.

Виконтътъ самодоволно се усмихна:

— Всичко е на редъ — отговори той на нейния нѣмъ въпросъ. Джимней сега ще дойде.

— Сполучихте ли? — развълнувано попита Миа.

— Отложено е до 14 февруари, по-право, завинаги. Сполучихме да постигнемъ споразумение; Кофуджи прие нашите условия.

Виконтътъ отвори вратата на една ложка, даде лжъ на дамата си и влѣзе следъ нея.

— А другите?

— Праздна работа! — съ пренебрежение отвърне той, като седна въ креслото. — Сега съ насъ е Катаока и неговиятъ забележителенъ танкъ. Такова нѣщо никой нѣма.

Въ ложата влѣзе младоликъ офицеръ въ морски мундиръ, обшитъ съ галуни, съ голѣма звезда до самия поясъ: вице адмиралъ Джимней Фукуй. Той весело и приятелски се здрависа съ Миа, взе отъ ржцетъ на придружаващия го главенъ келнеръ единъ обитъ въ книга пакетъ и го сложи на масата.

— Какво е това? — съ любопитство попита Миа Чанъ, когато келнерътъ си отиде.

— Ссст... — допрѣ Джимней прѣстъ до устните си. — Най-голѣма тайна!... Никой, а особено конкурентите, не трѣбва нищо да знае. Всѣки отъ тѣхъ е увѣренъ, че е намѣрилъ истинското мѣсто, и всѣки се лже. Намѣрихме го само ние, и ето ви доказателството.

Адмиралътъ разгъна пакета и извади отъ него единъ кжсъ металъ.

— Тукъ Миа, сж твоите иени, — съ победоносенъ видъ произнесе той, като почукваше метала. — Азъ нарочно го взехъ, за да те успокоя. Това парче медъ е най-доброто доказателство, че ние сме предъ цель-

та: у тях, въ Балтийско море, подводните части на корабите сж обшити съ такива медни листове за предпазване отъ раковинитѣ.

Миа радостно изплѣска съ ржце. Лакеитѣ донесоха вино и студена вечеря. Въ залата започна бой съ конфети, серпентини и балончета.

Оказа се, че спасениятъ капитанъ е командирѣтъ на кръстосвача „Адмиралъ Нахимовъ“ отъ ескадрата на Рождественски капитанъ I рангъ Радионовъ. Следъ трагичния бой на 27 май 1905 г. кръстосвачѣтъ, разрушенъ отъ нощнитѣ атаки на японскитѣ торпедоносци, бѣ загиналъ на разсѣмване предъ островъ Цушима, кждето бѣха потопени множество руски кораби. Малко време преди погиването, той бѣ срещналъ отъ неприятелски разузнавачъ, спомагателния кръстосвачъ „Садо Мару“. Като разбра, че минутитѣ на руския корабъ сж преброени, японскитѣ кораби спусна лодкитѣ си, спаси оцѣлѣлитѣ хора и се отдалечи, безъ да докача, потъването на кръстосвача. „Нахимовъ“ заплава по каприза на вълнитѣ. На него, всрѣдъ мъртавитѣ, останаха само двама живи: капитанѣтъ и старшиятъ офицеръ лейтенантъ Клочковски. Двамата се отказаха да напустнатъ своя корабъ и решиха да сподѣлятъ неговата сждба.

— Но Господъ бѣ отсѣдилъ иначе: водовъртежѣтъ щастливо ги измѣкна всрѣдъ безбройнитѣ остатѣци отъ разбигия корабъ. Командирѣтъ, както видѣхме, бѣ спасенъ отъ котомурскитѣ рибари, а старшиятъ офицеръ — отъ други жители на японскитѣ острови. Тукъ вече ние идемъ предъ прага на оная загадка, която се смѣта за легенда, и сега, много години отъ деня на Цушимския бой, увлѣче множество хора, като въ коледна приказка преобрази бедното рибарско селце и пресѣздаде цѣлия неговъ битъ. Принцѣтъ на тази приказка е командирѣтъ на „Нахимовъ“, отдавна вече покойникъ; той самъ не би позналъ бедното селце.

Ето какво казва тази легенда — „легендата на островъ Цушима“.

Веднѣжъ капитанѣтъ, положение то на когото било много тежко, повикалъ стареца — кметъ и другитѣ и казалъ:

— Навѣрно, азъ ще умра, и менъ ме мѣчи мисълта, че нѣмамъ съ какво да ви отблагодаря за вашитѣ грижи къмъ мене. И ето азъ решихъ да ви открия една тайна, вестта само за която ще ви донесе щастие. Дайте ми моливъ и хартия и слушайте, какво ще ви кажа.

Капитанѣтъ говорилъ съ трудъ. Кметѣтъ превеждалъ думитѣ му.

— Тайната се заключава въ това, — продължилъ капитанѣтъ, че азъ

носихъ на своя корабъ голѣмъ запасъ отъ злато за банката въ Владивостокъ, което въ ваши пари възлиза на около сто милиона иени. Това злато загина наедно съ моя корабъ.

Болниятъ взелъ молива, начерталъ плана на кораба, раздѣлилъ го на сектори и отбелязалъ съ кръжче мѣстото кждето се намирало съкровището.

— Ще дойде часъ, когато техниката ще съумѣе да проникне тамъ, и вие или вашитѣ деца ще забогатѣете.

Моливѣтъ падналъ отъ ржката, клепачитѣ се затворили, и капитанѣтъ изнемошѣлъ се отпусналъ на възглавницата. Той не казалъ нито дума повече. А вечерѣта дошли властитѣ и го отнесли.

Думитѣ на умирающия произвели грамадно впечатление. До късна нощъ старцитѣ ги обсѣждали. Най-после решили кметѣтъ да замине въ Токио, да организира работата, като влѣзе въ връзка съ водолазитѣ дружества и, ако е нужно, да привлѣче капиталисти. Кметѣтъ, следъ като се посѣветвалъ съ сина си, веднага вложилъ въ работата всички свои спестявания.

Десетъ години продължили тичанията около издействованията на разрешението; старецѣтъ умрѣлъ, и сега дѣлото се води отъ сина му.

Слуховетѣ за съкровището нарастваха, достигнаха и до Миа-Чанъ. Жадната за пари танцьорка се заинтересува, запозна се съ наследника на предприятието, привлѣче своитѣ поклонници, между които бѣ и популярниятъ въ Япония държавникъ Матаиора-Казути, бившъ министъръ на съобщенията. Образува се акционерно дружество, за подпреседатели на което бѣха избрани ви-конгъ Широкава и адмиралъ Джимней-Фукуй. Решиха наедно съ „адмиралъ Нахимовъ“ да извадятъ и „Рюрикъ“, на който споредъ японскитѣ сведения имало сжщо злато за голѣма сума, както и „Петропавловскъ“, кждето ужъ се пазѣли въ щаба на адмиралъ Макаровъ нѣколко милиона въ златни монети. По-късно въ предприятието включиха и наетия отъ англичанитѣ руски параходъ „Св. Анна“, който превозваше отъ Нью-Йоркъ въ Сибиръ 25 милиона долари и загина въ една буря на 44° 30', северна ширина и 142° 30', източна дължина. Съ една дума предприятието нарастваше.

Енергичната Миа-Чанъ ловко поведе агитацията, не жалеше срѣдства за реклама и на 16 декември 193... г. помѣсти въ всички вестници обявления за привличане на капитали. Успѣхѣтъ надмина всички очаквания. Акциитѣ се купуваха не само отъ капиталиститѣ, но и отъ бедни хора.

Образува се конкурентно дружество. Започнаха трескави дирения на потънали кораби.

Най-опасна за Миа-Чанъ се оказа групата на нѣкой си богаташъ. Кофуджи, която съумѣе да привлече на своя страна известниятъ специалистъ по изваждането на потънали кораби, корабния инженеръ Котаока, който наскоро извади „Иосаки Мару“ отъ Срѣдиземно море. Презъ юлий 193... год. той сполучи да проникне въ „Петропавловскъ“ и да влѣзе въ адмиралското помѣщение, въ каютата на знаменития художникъ Верещагинъ, кждето намѣрили скелета на последния и неговитѣ лули и въ каютата на великия князь Кирилъ Владимировичъ. Но въ всички отдѣления той не сполучи да проникне, тъй като работитѣ бѣха прекжснати временно.

Успѣшното проникване въ броненосеца, лежащъ на сравнително голѣма дълбочина, развълнува Миа-Чанъ и цѣлата и компания. Между конкурентитѣ едва не избухна сѣдебенъ процесъ, но като видѣхме отъ разговора на дансинга, дветѣ групи достигнаха споразумение и се обединиха. Не малка роля въ това играеха чароветѣ на прелѣстителната танцьорка.

Съ обединенитѣ капитали Котаока построи особенъ видъ корабъ, негово изобретение: подводенъ танкъ, способенъ при нужда да пълзи по дъното. Съ помощта на това съоръжение, което има специална камера за пускане на водолази, инженерѣтъ смѣта да се добере до „Нахимовъ“. Той вече е сполучилъ да достигне до него, за потвърждение на което служи парчето менъ, откъснато отъ подводната пробойна; това парче медъ донесе тогава адмиралъ Джимней въ ложата на Миа-Чанъ. Действително, съ такъвъ металъ се обшиваха подводнитѣ части на рускитѣ кораби.

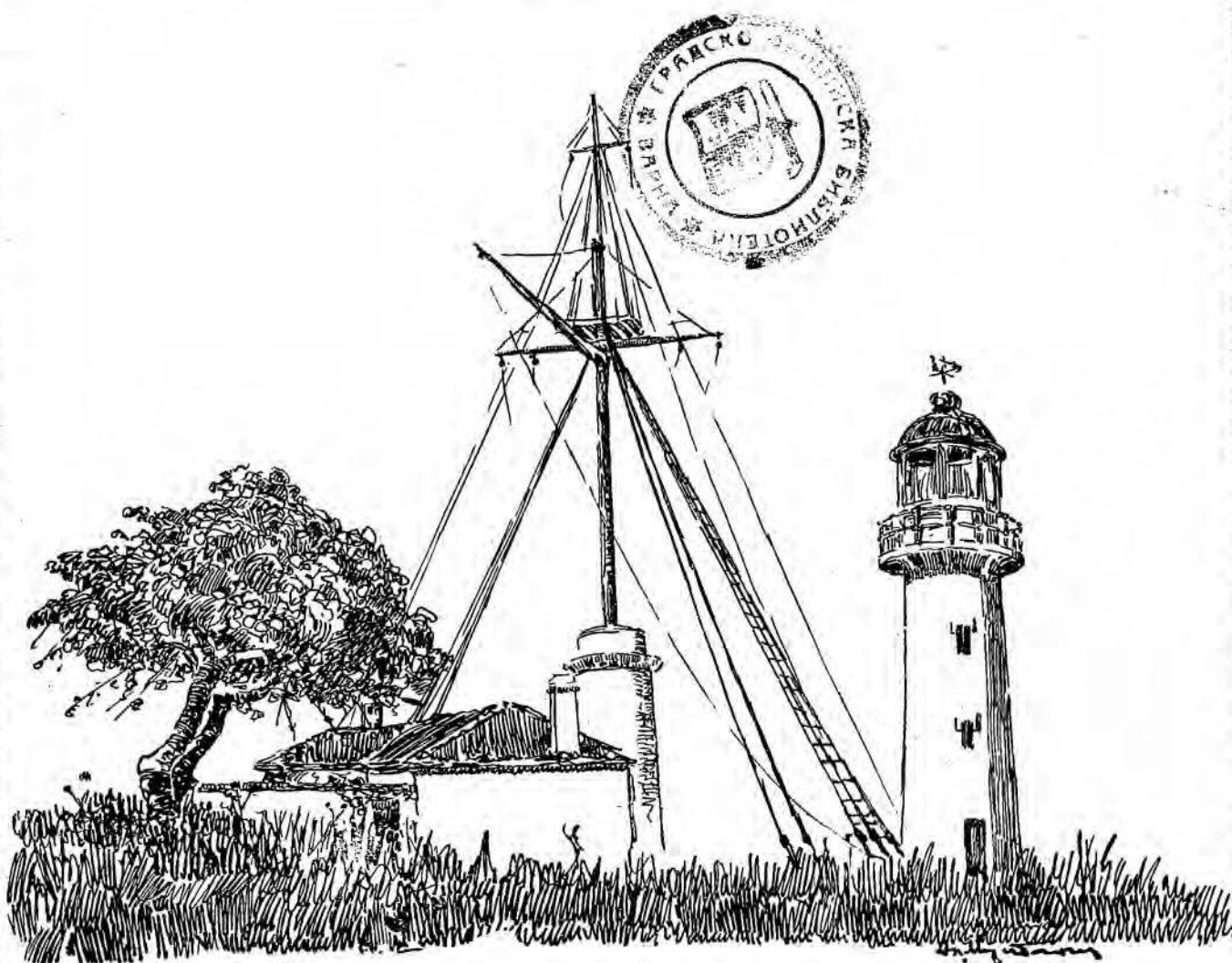
Сега цѣлото управление на предприятието и самиятъ „танкъ“ се намиратъ на островъ Цушима, кждето извършватъ планомѣрни работи по дирене на съкровището.

Рибарското селце не може да се познае. Неизвестно преди 25 години, сега е цѣло градче съ хотели, ресторанти, магазини и пр. Сбжда се пророчеството на руския капитанъ. Вестта за имането преобърна цѣлия животъ на рибаритѣ. Тѣ отдавна захвърлиха своитѣ лодки и се превърнаха, като въ приказката за златната рибка, въ търговци, хотелиери и съдържатели на ресторанти. Съ благоговение пазятъ тѣ паметѣта на онзи легендаренъ принцъ, който имъ донесе всичкото това щастие и, може би въ бждаще да имъ донесе още.

Мичманъ отъ флота.

„Емденъ“ въ Варненското пристанище.

Фарьтъ на островъ „Св. Иванъ“ при Созополъ.